

Специализирани съдилища - Австрия

Следващият раздел се отнася до специализираните съдилища по граждански и наказателни дела в Австрия.

Специализирани съдилища

По принцип всеки съд с обща компетентност разглежда всички гражданскоправни и наказателноправни въпроси, които са му разпределени в съответствие с правилата за организация на съдилищата (районен съд [*Bezirksgericht*] или първоинстанционен или второинстанционен съд).

Специализирани съдилища има в по-големите австрийски градове:

- пет във Виена, които разглеждат граждански дела, наказателни дела, търговски дела (две съдилища), трудови дела и дела, свързани със социалното осигуряване;
- две в Грац, които разглеждат наказателни и други дела.

Трудовите дела включват основно граждански спорове относно трудови правоотношения, както са определени в член 50 от Закона за съдилищата по трудови дела и дела, свързани със социалното осигуряване [*Arbeits- und Sozialgerichtsgesetz*]. Те се разглеждат в съответствие със специален процедурен правилник, подобен на този за гражданските дела, но с някои допълнителни специални правила.

Компетентни да разглеждат трудови дела като първа инстанция са окръжните съдилища [*Landesgerichte*], а във Виена — Съдът по трудови дела и дела, свързани със социалното осигуряване [*Arbeits- und Sozialgericht*]; като втора инстанция — апелативните съдилища [*Oberlandsgerichte*], и като последна инстанция — Върховният съд [*Oberster Gerichtshof*]. Решенията се постановяват от състави [*Senate*] на съответния съд, състоящи се от един или повече професионални съдии [*Berufsrichter(innen)*] и двама съдебни заседатели [*Laienrichter(innen)*] — един от работодателски и един от работнически организации.

Производството по обжалване по трудови дела съответства на производството по обжалване в гражданския процес, като жалбите по първото подлежат на по-малко ограничения. Така например по трудови спорове може да се подаде касационна жалба [*Revision*] до Върховния съд независимо от цената на иска, ако е повдигнат правен въпрос от съществено значение.

Търговските дела включват основно посочените в чл. 51 от Закона за компетентността на съдилищата [*Jurisdiktionsnorm*] гражданскоправни спорове, в които един от участниците е търговец. Те се разглеждат по правилата на гражданския процес, като се прилагат ограничен брой специални разпоредби в съставите, които се произнасят по търговски дела на първа или втора инстанция, участва съдебен заседател, представляващ търговското съсловие. Това не се отнася за делата пред Върховния съд.

Делата в областта на картелното право, както са определени в Закона за картелите [*Kartellgesetz*], се отнасят до Апелативния съд на Виена, който действа като първоинстанционен съд по спорове в областта на картелното право [*Kartellgericht*]. Той има юрисдикция върху цялата територия на страната. Жалбите срещу решенията на съда по спорове в областта на картелното право се подават на втора и последна инстанция пред Върховния съд, който действа като върховен съд по спорове в областта на картелното право [*Kartellobergericht*]. Решенията се постановяват от състави, които и в двата случая се състоят от един или повече професионални съдии и двама квалифицирани съдебни заседатели. Австрийската търговска камара [*Wirtschaftskammer Österreich*] и — с някои изключения — Федералната камара на работниците и служителите [*Bundeskammer für Arbeiter und Angestellte*] избират по един съдебен заседател.

В **безспорното (охранително) производство** [*Verfahren außer Streitsachen*] се решават специфични частноправни въпроси (някои спогодби, въпроси, свързани с попечителски права, и други дела, при които липсват обичайните две страни с противостоящи интереси). Производството е сравнимо с безспорната съдебна администрация.

По принцип такива дела се разглеждат като първа инстанция от районните съдилища, като втора инстанция — от окръжните съдилища, и като последна инстанция — от Върховния съд. На първа инстанция делата се разглеждат от съд в едноличен състав [*Einzelrichter(in)*] или от съдебни служители със специална квалификация [*Rechtspfleger(in)*]. На втора и трета инстанция делата се разглеждат от състави от трима или петима професионални съдии.

Обжалването в безспорното (охранително) производство е сравнимо с това в гражданския процес. С оглед на специфичния характер на производството обаче съществуват по-малко ограничения по отношение на жалбите. В ограничена степен съществува възможност пред втората инстанция да бъдат повдигани нови въпроси, извън исканията и доводите, отправени от жалбоподателя на първа инстанция.

Поради разнообразието на въпросите, разглеждани в това производство, в различните области съществуват често специални разпоредби.

Административни съдилища

В Австрия съществуват следните административни съдилища:

- девет окръжни административни съдилища [*Landesverwaltungsgerichte*] — по един във всеки окръг;
- две федерални административни съдилища: Федерален административен съд [*Bundesverwaltungsgericht*] и Федерален финансов съд [*Bundesfinanzgericht*];
- Върховен административен съд [*Verwaltungsgerichtshof*].

Административните съдилища се произнасят по-специално по жалби срещу съдебни решения и непроцедурни административни актове на административни органи, както и по жалби срещу бездействието на административните органи (*Säumnisbeschwerden*).

Федералният финансов съд се произнася по жалби, свързани с публични данъци и такси (с няколко изключения) и наказателно данъчно право, при условие че тези въпроси се разглеждат пряко от федералните финансови или данъчни органи. Федералният административен съд се произнася основно по жалби срещу решения, приети от федерални органи в контекста на пряката федерална администрация. Извън тези случаи административните жалби обикновено се разглеждат от окръжните административни съдилища.

При определени обстоятелства решенията на административните съдилища могат да бъдат обжалвани пред **Върховния административен съд**. Конституционният съд [*Verfassungsgerichtshof*] може да бъде сезиран по дела, свързани с нарушения на Конституцията, по-специално нарушения на основните права.

Други специализирани съдилища

Конституционен съд

Конституционният съд е третият висш съд на Австрия, наред с Върховния съд и Върховния административен съд. Подобно на другите две висши съдилища, Конституционният съд е със седалище във Виена и има юрисдикция над цялата територия на страната.

Основната задача на Конституционния съд е да осъществява контрол за спазването на конституцията и основните права. По-специално той е компетентен да се произнесе, въз основа на сезиране, относно конституционносъобразността на следните закони, подзаконовни актове и съдебни решения:

- федерални закони и закони на федералните провинции;
- нормативни административни актове;
- решения на административните съдилища.

Ако е необходимо, Конституционният съд може да ги отмени.

За разлика от съдиите в другите съдилища, съдиите в Конституционния съд не работят като професионални съдии, а като съдии на почетна длъжност [*Honoratiorenrichter(innen)*]. За конституционни съдии могат да бъдат назначавани само изявени личности, които вече са изградили успешна кариера като юристи на друга длъжност. Повечето от съдиите в Конституционния съд изпълняват задълженията си като допълнителна дейност и могат да продължат да упражняват предишната си професия (например като съдии или университетски преподаватели, но не и като държавни служители. Последните трябва да бъдат освободени от служебните си задължения). Конституционният съд се свиква само на заседания, които обикновено се провеждат 4 пъти годишно.

Бази данни с правна информация

Началната страница [↗ австрийско правосъдие](#) предоставя обща информация за австрийската правосъдна система.

Безплатен ли е достъпът до базата данни?

Да.

Връзки по темата:

[Компетентност на съдилищата — Австрия](#)

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 31/12/2020